

РЕЦЕНЗИЯ

Вх. №

244 / 21.04. 2016 г.

за конкурс за заемане на академична длъжност „доцент“ в Икономически университет – Варна

1.Обща информация

- Изготвил рецензията: проф. д. ик. н. Йосиф Илиев, УНСС – София
- Основание за написване на рецензията: Заповед № РД 06306 от 01.02.2016 г. на Ректора на Икономически университет – Варна за научно жури по обявен в ДВ бр. 98/15.12.2015 г. конкурс за „доцент“ по професионално направление 3.8. Икономика, научна специалност „Икономика и управление“ (Управление на разходите и ценообразуване). Конкурсът е обявен за нуждите на катедра „Индустриален бизнес“ към Стопанския факултет на Икономически университет – Варна.

2.Единствен кандидат в конкурса е Йордан Христов Иванов. Кандидатът е дипломиран магистър в Икономически университет – Варна. През 2007 г. защитава дисертационен труд в областта на ценовите стратегии и му е присъдена образователна и научна степен „доктор“ по научна специалност „Икономика и управление“ (индустрия). От 2008 г. е главен асистент в катедра „Индустриален бизнес“ към Стопанския факултет на Икономически университет – Варна. Преподавателската му дейност обхваща бакалавърски и магистърски учебни дисциплини в областите Управление на разходите и ценообразуване; Ценови стратегии; Ценови политики и решения; Контролинг; Системи за управление на бизнес процеси. Има активно научно ръководство в областта на бакалавърска и магистърска степен на обучение. Преминал е през подходящи за преподавателската му работа обучения. Владее английски и руски език. Член е на съюза на учените в България и АПИУИ.

3.Количествена и съдържателна характеристика на представените научни трудове на кандидата

За участие в конкурса за доцент д-р Иванов представя общо 20 публикации. По своята структура публикациите обхващат всички компоненти на научната продукция. Тяхната количествена характеристика е както следва:

- **Една** самостоятелна монография, публикувана в авторитетно издателство, в обем от 170 стр.

- **Една** самостоятелна студия в Годишник на Икономически университет – Варна в обем от 55 стр.

- **Пет** научни статии в списания, от които четири самостоятелни в обем от 50 автори страници.

- **Осем** научни доклада в престижни научни конференции, от които три са самостоятелни и пет колективни.

- **Пет** учебника и ученически пособия, от които едно самостоятелно учебно помагало, а общия обем на авторите страници е 360 стр.

Количествената характеристика дава основание за няколко извода с оценъчен характер:

Първо, публикациите на кандидата са в актуална в научно и приложно отношение проблематика и са изцяло в обхвата на обявения конкурс.

Второ, публикациите са от последните години, приоритет сред тях има индивидуалната изява на кандидата, а колективните са израз на нагласа и умения за разработки в екип.

Трето, сред важните акценти в публикациите специално заслужава да се отбележи и да се оцени силно положително връзката и влиянието между третираните проблеми и конкурентоспособността.

Монографичният труд на д-р Иванов изследва значима в научно и приложно отношение проблематика, а именно ценовите аспекти на конкурентоспособността. Определено оценявам труда като качествено изследване на неговия автор, а началните ми основания за тази оценка намирам в приложената във въведението концептуална рамка на изследването:

- Сполучливо и с добре изведени аргументи (в т. число научни и приложни) авторът обосновава актуалността, значимостта и ползността на темата на монографичния си труд.

- Обектът и предметът на монографичното изследване са кратко, но ясно и правилно дефинирани.

- Поставена е амбициозна цел на изследването, която намира много добре своята конкретизация чрез изведените от автора пет научни задачи.

- Оценявам положително формулираната основна теза от автора, която цялостната изследване може да потвърди, или да отхвърли. Според

мен, с основната си теза д-р Иванов поема предизвикателството да даде доказателства за нейното потвърждаване, което заслужава адмирации.

- Приемам единството на цел, научни задачи и дефинирана за доказване теза като концептуална рамка на едно изследване, което е в недостатъчно разработена „ниша“.

- Оценявам положително структурата на монографичния труд, а основанията ми са както следва:

- структурирането на труда произтича от поставената пред него цел и е съобразено с изпълнението на поставените пет научни задачи;

- възприетата структура предава цялостен и завършен характер на монографичното изследване.

- Намирам за коректно дефинирани от автора ограничения в изследването, а оценявам положително използвания обхват от методи и софтуерен продукт в изследването.

Първата глава на монографичния труд и по-конкретно нейните логически правилно обвързани четири параграфа, съдържат базовото теоретично проучване на автора. То започва с анализ на еволюцията в теориите за конкуренцията и мястото на цената (ценовата конкуренция) и ценовата конкуренция и конкурентоспособност. В тази глава автора демонстрира потенциал и възможности да откроява значими теоретични постановки, успешно и коректно да се основава на широкия кръг от авторитетни автори в третираната област, убедително, но не натрапчиво да изразява собственото си мнение и позиции. Сред неговите аргументирани и полезни обобщения специално откроявам съдържащото се (почернено) на стр. 59 на труда. Става дума за разбирането на автора за ценова конкурентоспособност предимно като конкуренция на цените чрез характеристиките и ценността на продуктите. На тази основа д-р Иванов маркира в края на главата и т.н. „детерминанти“ на ценностния подход при оценка на ценовата конкурентоспособност.

Втората глава на труда, с нейната насоченост към детерминантите на ценностния подход за оценка на ценовата конкурентоспособност, представлява естествено продължение на първа глава. В нея авторът последователно проучва редица ключови въпроси, в т. число от развитието на концепцията за ценността и нейното място при оценка на конкурентоспособността до ценовите проявления на конкурентоспособността. Тук отново се изявяват умения за анализ и

оценка на становища на водещи в областта автори и, което е особено ценно – авторските позиции за детерминантите на изследвания подход.

Оценявам твърде положително последната **трета глава** на монографичния труд. Основанията ми за тази оценка синтезирано са:

- В нея, в съответствие с целта, научните задачи и основната теза на труда, последователно се достига до концептуален модел за оценка на ценовата конкурентоспособност, основана на ценностния подход.

- Направен е необходим и сполучлив преход от концептуалния модел към методика за извеждане на ключовите детерминанти на ценовата конкурентоспособност.

- Извършена е проверка на статистическите хипотези за оценка на ценовата конкурентоспособност.

Намирам, че краткото заключение на монографичния труд на д-р Иванов напълно отговаря на изискванията да обобщи резултатите от изследването, да потвърди постигането на целта и на основната теза, да очертае насоки за бъдещи изследвания. Удовлетворен съм от ползвания огромен брой литературни източници и от стила на изложение на автора. Трудът е преминал през полезно катедрено обсъждане и е отпечатан в авторитетно издателство – моменти, които също оценявам положително.

Останалите публикации на кандидата за доцент оценявам като напълно съответстващи на обявения конкурс. Реално те разглеждат важни аспекти, свързани с разходите, управление на разходите, системи за управление на разходите, ценово поведение и ценовата конкурентоспособност в контекста на бизнес стратегиите и конкурентоспособността на организациите. Проучването им ми дава основание да обобщя, че д-р Иванов има трайни научни и изследователски интереси в областта на конкурса, а тези негови интереси намират проявление и доказателства в резултатите, съдържащите се в неговите публикации. В тази връзка имам основание да оценя кандидата за доцент като изграден и утвърден изследовател в област, която, според мен, има перманентна актуалност в научно и в приложно отношение.

4.Количествена и качествена оценка на учебно-преподавателската работа на кандидата

Учебно-преподавателската дейност на д-р Иванов синтезирано е представена в началото на рецензията. Преподаваните от него учебни дисциплини и произтичащата от тях учебна заетост са в съответствие с

правилата за заемане на академична длъжност в Икономически университет – Варна, а така също са изцяло в обхвата на обявения конкурс за доцент.

Оценявам силно положително участието на кандидата за доцент в разработените и публикувани учебници и учебни помагала. Те са колективни с открито участие на д-р Иванов в отделните теми, като два от учебниците са електронно издание. Без да навлизам в съдържателната им характеристика определено считам, че стилът на изложение е ясен и разбираем, а научното равнище и качеството им заслужават положителна оценка. За качеството на преподаване безспорно допринасят и проведените от кандидата обучения, в т. число и на английски език.

Редица публикации на д-р Иванов разглеждат въпроси, свързани, или произтичащи от обучението на студенти. Тук могат да бъдат отнесени публикациите под номера 7.1; 14.2; 20.8 и др. Това, което ги обединява е връзката между обучението (в т. число университетското обучение) и професионалната реализация на младото поколение, в т. число възможностите за кариерното им развитие. Безспорно е, според мен, че и редица други публикации на кандидата се отличават с полезност за обучението на студентите. Това в особена степен е валидно за монографичния труд, който определено обогатява знанията на студентите по ключовата проблематика на конкурентоспособността в контекста на нейните ценови измерения.

Активно е научното ръководство на кандидата на бакалавърски и магистърски дипломни работи на студенти.

Обобщената ми оценка е, че учебно-преподавателската работа на кандидата за доцент заслужено е положителна и, че той е утвърден и качествен преподавател.

5. Оценка на приносите в научно-изследователската работа на кандидата

Преценявам като правилно обосновани постиженията на кандидата за доцент в представената от него справка за приноси. Считам, че приносите са реални и са лично дело на д-р Иванов. От моя гледна точка на рецензент, приносите са както следва:

Научни приноси

1. Обогатени са икономическите и управленски знания за ценовото поведение на бизнес организацията, в т. число са разкрити и

аргументирани връзките и зависимостите между неговите елементи, както и релационната зависимост между ценовото поведение и стратегията на бизнес организацията.

2.Обогатено е научното знание за цената на продукта и конкурентоспособността на бизнес организацията като са аргументирани ключовите детерминанти за конкурентна цена, основани на ценостния подход и ценността на продуктите.

3.Изведени са научни постановки, свързани с ценовите проявления на конкурентоспособността със значимост за дългосрочната конкурентоспособност на бизнес организациите.

Научно-приложни приноси

4.Осъществен е анализ на разходите и тяхното управление от позиции на обвързване с други важни дейности в бизнес организацията и с насоченост към повишаване на нейната конкурентоспособност.

5.Проучени са актуални въпроси, свързани с професионалната реализация на студентите, техните кариерни нагласи и необходимото обучение в това направление.

Представената справка показва коректно две цитирания на кандидата за доцент в публикации на други автори.

Оценявам положително стилът на изложение в публикациите на д-р Иванов.

6.Критични бележки и препоръки

Като цяло в рецензираните публикации не откривам погрешни постановки, или сериозни слабости, които да намалят тяхното качество.

1.Основната ми бележка е свързана с пропуснатата от кандидата възможност всяка от главите на монографичния труд да завършва с обобщения и изводи, които в определена степен се съдържат в тяхното съдържание.

2.В качеството на препоръка считам, че в неговите следващи публикации не бива да подценява изводите, в които се синтезират най-значимите моменти и/или резултати от изследователската проблематика.

3.Препоръчвам на кандидата за доцент в предстоящ учебник по дисциплина, свързана с ценовите стратегии и решения, със съответна преработка да въведе важни структурни елементи от монографичния си труд.

Заклучение

Кандидатът за доцент Йордан Иванов е доктор по икономика и главен асистент в Икономически университет – Варна. Оценката ми на неговата учебно-преподавателска и научно-изследователска работа е положителна. Резултатите от неговите изследвания обогатяват теорията и практиката в актуална и съвременна област. Приносите в тях са реални. Кандидатът отговаря на изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за неговото прилагане и университетските правила за академично развитие.

С убеденост давам **положителна оценка** на цялостната дейност на гл. ас. д-р Иванов. Предлагам на членовете на научното жури, а на следващия етап и на членовете на факултетния съвет на Стопанския факултет да дадат своя **положителен** вот Йордан Христов Иванов да бъде избран за „**доцент**“ по професионално направление 3.8. Икономика, научна специалност „Икономика и управление“ (Управление на разходите и ценообразуване).

07.04.2016 г.

София

Рецензент:

/проф. д. ик. н. Иосиф Илиев/

РЕЦЕНЗИЯ

по обявен конкурс за академична длъжност „доцент“ по професионално направление 3.8 Икономика, научна специалност – „Икономика и управление на индустрията (Управление на разходите и ценообразуване)“

1. Обща информация

Изготвил рецензията: проф. д-р Евгени Петров Станимиров, научна специалност „Маркетинг“, ръководител катедра „Маркетинг“, зам.-ректор „Учебна дейност и акредитация“ – Икономически университет-Варна.

Основание за написване на рецензията: участие в състав на Научно жури със заповед № РД-06-306/01.02.2016 г. на Ректора на Икономически университет-Варна.

2. Данни за конкурса

Конкурсът за академичната длъжност „доцент“ по професионално направление 3.8 Икономика, научна специалност – „Икономика и управление на индустрията (Управление на разходите и ценообразуване)“ е обявен в ДВ бр. 98/15.12.2015 г. от Икономически университет – Варна за нуждите на катедра „Индустриален бизнес“ (Стопански факултет).

3. Кандидат по конкурса

Гл.ас. д-р Йордан Христов Иванов е единственият кандидат по конкурса.

4. Персонална характеристика на кандидата

Йордан Христов Иванов е придобил ОКС „бакалавър“ по икономика през 2001 г. и ОКС „магистър“ по икономика през 2002 г. в Икономически университет - Варна. През 2007 г. защитава дисертация на тема „Ценова стратегия за българските акумулаторни батерии на националния пазар (особености и възможности за усъвършенстване)“ и получава ОНС „доктор“ по

научната специалност 05.02.18 „Икономика и управление (Индустрия)“ (Диплома от ВАК № 31936 / 02.01.2008 г.). През учебната 2007/2008 г. Йордан Иванов заема академичната длъжност „главен асистент“ към катедра „Икономика и управление на индустрията“ в Икономически университет – Варна.

Гл. ас. д-р Йордан Иванов работи със студенти по дисциплините: Управление на разходите и ценообразуване, Ценови практики и решения, Ценови стратегии и тактики (по програма Еразъм+), Кариерно развитие, Търговски взаимоотношения, Контролинг в логистиката, Корпоративен контролинг, Системи за управление на бизнес процеси. Посочените дисциплини се вписват в компетенциите му като консултант в областта на счетоводното и данъчното консултиране, застрахователното посредничество и финансовото консултиране. Йордан Иванов е работил и като консултант по внедряване на модел за ефективно управление на технологичния потенциал и на система за управление на бизнес процесите в ХЕС – АД.

Практическият опит на кандидата по конкурса се подкрепя също от позиции като: касиер, счетоводител, инспектор „Общежития и стипендии“, главен специалист „Вътрешно-ведомствен контрол“ („Петрол“ АД). Преподаваните дисциплини и експертизата на гл.ас. д-р Йордан Иванов обуславят областите на неговите интереси: Цени и ценообразуване, Маркетинг, разходи и ефективност, Кариерно и професионално образование.

Независимо от сериозната експертиза на кандидата, заслужава адмирации стремежът му да се усъвършенства, за което свидетелстват участията в различни обучения: Дидактика на висшето образование, Презентационни умения на чужд език, Комуникационни умения на чужд език.

Йордан Иванов владее английски и руски език. Член е на Съюза на учените в България, секция Икономика (Варна).

Личните ми впечатления от кандидата в качеството ми на колега и пряко отговорен за направлението „Учебна дейност и акредитация“ в ИУ-Варна са

свързани с проява на отговорност към възложените му задачи (на административната позиция „Ръководител отдел УДС“), търпеливост и толерантност към колегите, както и умение за екипна работа.

5. Количествена и съдържателна характеристика на представените научни трудове след последната процедура

За участие в конкурса за академичната длъжност „доцент“ гл. ас. д-р Йордан Иванов е представил 20 публикации (общ обем 689 стр.), обект на настоящия конкурс (като са изключени публикациите за присъждане на ОНС „доктор“).

Структурата на научните трудове на кандидата е както следва:

- Монографии по чл. 62, т.3 от ПУРПНСЗАД – 1 бр. самостоятелна монография с обем 170 стр.;
- Студии по чл. 62, т.4 от ПУРПНСЗАД – 1 бр. самостоятелна студия с обем 55 стр.;
- Научни статии по чл. 62, т.4 от ПУРПНСЗАД – 5 бр. статии с обем 50 стр. (от които 4 бр. самостоятелни);
- Научни доклади по чл. 62, т.3 от ПУРПНСЗАД – 8 бр. с общ обем 54 стр., от които 3 самостоятелни (обем 23 стр.) и 5 бр. в съавторство (обем 31 стр.);
- Учебници и учебни помагала – участия като съавтор в 5 бр. учебници с личен обем от 360 стр.

Броят на представените публикации (20 бр.) и общият им обем (близо 700 стр.) показват добра публикационна дейност. Трудовете в съавторство демонстрират умение на гл.ас. д-р Йордан Иванов да работи в екип. Слабост се констатира по отношение на липсата на публикации в чужбина.

Публикациите са на актуална и значима тематика – управление на разходите, управление на ценообразуването и кариерно развитие. По обем, структура и съдържание научната продукция на кандидата отговаря на профила на обявения конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент“.

Представеният монографичен труд не повтаря нито темата, нито основни постановки от дисертационния труд за придобиване на ОНС „доктор“, поради което може да се направи заключение, че отговаря на изискванията на чл. 62, т.3 от ПУРПНСЗАД в Икономически университет - Варна. Правя този извод, защото съм запознат с дисертационния труд на докторанта, доколкото участвах в обсъждането му на разширено заседание на първичното звено. От друга страна съм един от двамата рецензенти на монографичното му изследване. Монографията на гл.ас. д-р Йордан Иванов е обсъждана на заседания на катедра „Индуриален бизнес“, откъдето е насочена към издателство „Библиотека проф. Цани Калянжиев“ при ИУ-Варна (Протокол № 12/03.07.2015 г. на катедра Индуриален бизнес) и след рецензиране е публикувана. Монографичният труд „Ценови аспекти на конкурентоспособността“ третира особеностите на съвременната конкуренция, конкурентоспособност и конкурентно ценово поведение и на тази основа извежда детерминанти на модел за оценка на конкурентоспособността, обвързващ ценността и цената на стоките/ услугите. По същество в монографичния труд авторът прави критичен анализ на сериозен и актуален научно-приложен проблем и в този смисъл отговаря на изискванията на чл. 71 (2), т. 3 от ПУРПНСЗАД в ИУ-Варна. Основните и съпътстващите идеи в труда са получили публичност чрез публикуване на 5 статии и 3 доклади, което дава основание да се счита, че са изпълнени изискванията на чл. 71 (2), т. 4 от ПУРПНСЗАД в ИУ-Варна.

6. Количествена и качествена оценка на учебно-преподавателската работа

Гл. ас. д-р Йордан Иванов е утвърден преподавател в области като: ценови практики и решения, ценови стратегии и тактики, кариерно развитие и др. Само за последните две години, кандидатът има отработени 802 часа във вид на аудиторна заетост, редуцирана в упражнения (440 часа в ОКС „бакалавър“ и 362 часа в ОКС „магистър“). По обявения конкурс има необходимата педагогическа

осигуреност с дисциплината „Управление на разходите и ценообразуване“ пред специалност „Индустириален бизнес“ и „Ценови практики и решения“ пред специалност „Маркетинг“.

Кандидатът по обявения конкурс участва в обучението на входящи студенти по програма за международен обмен Еразъм+ чрез преподаване на дисциплината „Ценови стратегии и тактики на фирмата“.

Йордан Иванов е привлечен като лектор в „мотивационни обучения“ на работещи и безработни лица по проекти, финансирани от ОПРЧР под егидата на „Джоб Тайгър“ и Българска стопанска камара. Има роля като обучител за реализацията на проект „Разработване и внедряване на информационна система за оценка на компетенциите на работната сила по браншове и региони“ (дейност с предмет „Обучение на секторно и браншово ниво за придобиване и повишаване на знания и умения по ключови компетенции на представители на целевите групи“) по темите: "Водене на преговори и изграждане на сътрудничество" и „Конфликти и вземане на решения“. Участвал е и като обучител по проект „Иновативни подходи в ПОО за заетост и пригодност на работната сила“ към Българска стопанска камара.

Активната работа със студентите се подкрепя и от сериозният брой дипломанти (над 30 в различни ОКС), с които е работено през последните 8 години.

Спазени са изискванията на чл. 62, т. 2 от ПУРПНСЗАД в ИУ-Варна, т.е. кандидатът е заемал академичната длъжност „главен асистент“ от 2008 г.

7. Приноси, цитирания, качество на разработките

В представените за рецензиране публикации могат да бъдат идентифицирани научни и практико-приложни резултати с приносен характер. Тематиката на научните трудове демонстрира научните търсения на автора, които могат да бъдат сведени до следните направления: управление на разходите, управление на ценообразуването и кариерно развитие.

Сред по-съществените приноси могат да се посочат следните:

Първо. Изведени и аргументирани са ключови детерминанти на конкурентната цена, които я обвързват с ценността на продуктите, като са изследвани взаимни връзки и зависимости между отделни компоненти на ценовото поведение. По този начин икономическото знание за ценовото поведение се доразвива в контекста на ефективността на компаниите.

Второ. От гл.т. на дългосрочната конкурентоспособност на компаниите е направен анализ на ролята на разходите и цените като инструмент за въздействие в условия на конкурентен натиск и кризисни ситуации.

Трето. Изследвана е ролята на кариерното образование за удовлетворяване на нуждите на заинтересуваните страни (студенти и работодатели). От една страна са изведени предпоставки за активиране на обучения по кариерно развитие във висшите училища, а от друга страна е изследвана зависимостта между степента на подготовката в посочената област и разходите на работодателите при подбор и обучение на персонала.

Представена е справка за откритите цитирания, от която се вижда, че 2 бр. от публикациите на гл.ас. д-р Йордан Иванов са цитирани по един път в български издания.

8. Критични бележки и препоръки

Представените до момента факти подкрепят тезата за професионалната компетентност на гл.ас. д-р Йордан Иванов. Мога да препоръчам на колегата:

- Да работи по-интензивно по отношение на публикации в чуждестранни издания, в които има по-висока степен на „видимост“ на резултатите предвид по-голямата аудитория (при публикуване на английски език), което на свой ред ще доведе до по-интензивна цитируемост на автора;

- Ориентация на автора към по-мощни изследвания и публикации с по-висока степен на значимост (монографии и студии);

- Ориентация към преподавателска мобилност по програми за международен обмен;

- Да изследва ролята на кариерното образование от гл.т. на висшите училища и откриване на пресечната точка между интересите на всички заинтересувани страни.

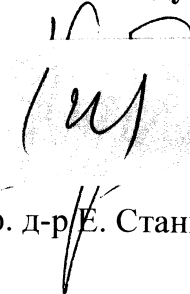
9. Заключение

Констатациите, свързани с изследователската, публикационната, преподавателската и практическата дейност на гл.ас. д-р Йордан Иванов, личните му качества, както и изпълнението на административните му ангажименти като ръководител на отдел „Учебна дейност и студенти“ показват съответствие на изискванията на ЗРАСРБ и ПУРПНСЗАД в Икономически университет-Варна за заемане на академичната длъжност „доцент“. Това ми дава основание да изразя положително отношение по обсъжданата кандидатура и да предложа на уважаемите членове на научното жури да изберат гл.ас. д-р Йордан Христов Иванов за заемане на академичната длъжност „доцент“ в област на висше образование – 3. Социални, стопански и правни науки, професионално направление 3.8. Икономика, научна специалност „Икономика и управление на индустрията (Управление на разходите и ценообразуване)“

12.04.2016 г.

Варна

Подпис:

(проф. д-р/Е. Станимиров)